

Minister Sportu i Turystyki

DK-WK.0803.7.2024
Warszawa, dnia 12 sierpnia 2025

Pan
Sławomir Szmal
Prezes
Związku Piłki Ręcznej w Polsce

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zakres kontroli	Prawidłowość działalności Związku Piłki Ręcznej w Polsce pod względem zgodności z przepisami prawa, postanowieniami statutu i regulaminów w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r. oraz prawidłowość wykorzystania środków publicznych przekazanych na podstawie umowy nr 2023/0066/0038/SubB/DSW z dnia 6 kwietnia 2023 r. o dofinansowanie ze środków finansowych Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej ¹ realizacji zadania publicznego z obszaru wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży – szkolenie centralne.
Nazwa i adres kontrolowanej jednostki	Związek Piłki Ręcznej w Polsce, z siedzibą w Warszawie ² ul. Puławska 300A, 02-819 Warszawa,
Osoby pełniące funkcje kierownicze w okresie kontrolowanym	Henryk Szczepański – prezes Zarządu (do 26 października 2024 r.) Sławomir Szmal – prezes Zarządu (od 26 października 2024 r.)
Osoby pełniące funkcje kierownicze podczas kontroli	Sławomir Szmal – prezes Zarządu (od 26 października 2024 r.)
Imię i nazwisko kontrolerów, stanowiska służbowe, numery i daty upoważnień	1) Kinga Martuszevska-Frajnt, główny specjalista w Departamencie Kontroli Ministerstwa Sportu i Turystyki ³ , upoważnienie nr 19/2024 z 27 grudnia 2024 r. i 6/2025 z 11 marca 2025 r. 2) Maciej Odolczyk, główny specjalista w Departamencie Prawnym MSiT, upoważnienie nr 18/2024 z 27 grudnia 2024 r. i 5/2025 z 11 marca 2025 r.
Termin czynności kontrolnych	17 stycznia 2025 r. – 30 kwietnia 2025 r.
Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli	art. 16 ust. 3 pkt 2 i ust. 3a ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie ⁴ oraz § 10 ust. 2 umowy nr 2023/0066/0038/SubB/DSW o dofinansowanie realizacji zadania publicznego ze środków finansowych FRKF zawartej dnia 6 kwietnia 2023 r. pomiędzy ZPRP, a Skarbem Państwa – Ministrem Sportu i Turystyki
Cel kontroli	Ocena zgodności działalności ZPRP z przepisami prawa, w tym ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie oraz postanowieniami statutu Związku w 2023 i 2024 r. Ocena wykorzystania środków otrzymanych na podstawie umowy nr 2023/0066/0038/SubB/DSW z 6 kwietnia 2023 r.

OCENA OGÓLNA

¹ Dalej: „FRKF”.

² Dalej „Związek” lub „ZPRP”.

³ Dalej: „MSiT” lub „Ministerstwo”.

⁴ Dz.U. z 2024 r. poz. 1488, dalej: „ustawa o sporcie”.

Minister Sportu i Turystyki ocenia **pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości** działalność Związku w zakresie objętym kontrolą.

Ocenę uzasadniają następujące ustalenia:

1. Działalność statutowa ZPRP prowadzona była zgodnie z przepisami prawa oraz postanowieniami Statutu Związku i regulaminów. Skład organów Związku, a także zwoływanie i odbywanie posiedzeń Zarządu oraz Walnego Zgromadzenia Delegatów procedowano zgodnie z postanowieniami Statutu. Właściwie przyjęte i stosowane były regulaminy normujące pracę Zarządu oraz działania Komisji Rewizyjnej. Wypełniano obowiązki w zakresie protokołowania posiedzeń Zarządu. Uchwały podejmowane przez Walne Zgromadzenie Delegatów oraz Zarząd były zgodne z obowiązującymi przepisami, Statutem oraz trybem określonym w regulaminach wewnętrznych ZPRP.

2. Związek przestrzegał przepisów ustawy o sporcie w zakresie:

- obowiązku corocznego zwoływania Walnych Zgromadzeń Delegatów, zatwierdzania przez nie sprawozdań finansowych za lata 2022 i 2023, po uprzednim ich zbadaniu przez biegłego rewidenta;
- dokonania wyboru władz podczas WZD zwołanego w 2024 r. oraz procedowania zgodnego z przyjętym porządkiem i regulaminem obrad.

3. Pozytywnie należy ocenić działalność Komisji Rewizyjnej, która właściwie pełniła funkcję wewnętrznego organu kontroli. W okresie objętym kontrolą przeprowadziła szereg kontroli w zakresie kompetencji przewidzianych w § 48 ust. 4 i 5 Statutu, nie ograniczając ich tematyki jedynie do oceny działalności finansowej Związku.

4. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły przekazywania Ministrowi Sportu i Turystyki przyjętych przez Walne Zgromadzenie Delegatów sprawozdań finansowych oraz sprawozdań z działalności Związku z naruszeniem terminów wynikających z art. 9 ust. 8 ustawy o sporcie.

Odstąpiono od formułowania uwag dotyczących uregulowań, zawartych w regulaminie organizacji i funkcjonowania Zarządu, dotyczących organów dyscyplinarnych i określających ich pozycję w sposób, który nie zapewniał realizacji zasady dwuinstancyjności postępowania dyscyplinarnego. Do chwili sporządzenia niniejszego Wystąpienia pokontrolnego ww. regulacje zostały uchylone, a brzmienie Regulaminu Zarządu w tym zakresie odpowiednio zmienione, zgodnie z przepisami ustawy o sporcie.

Stwierdzone uchybienia nie miały wpływu na działalność Związku.

5. ZPRP w zasadniczej części (97,55%) prawidłowo i terminowo wykorzystał objęte kontrolą środki dotacji przekazanej przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej w 2023 r. w kwocie 2 500 000,00 zł.

6. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły zarówno wydatkowania środków publicznych w sposób niezgodny z przeznaczeniem, jak i w nadmiernej wysokości, na łączną kwotę **61 281,79 zł**, stanowiącą 2,45% udzielonego dofinansowania.

Kwota 8 265,34 zł wydatkowana przez Związek niezgodnie z przeznaczeniem oraz kwota 53 016,45 zł jako dotacja pobrana w nadmiernej wysokości podlegają, na podstawie art. 169 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, zwrotowi do Ministerstwa na konto wskazane w umowie o dofinansowanie.

7. W pozostałym zakresie zbadane wydatki w ramach zadań realizowanych ze środków dotacji, środków własnych i z innych źródeł zostały poniesione w okresie objętym umową oraz udokumentowane fakturami, rachunkami do umów zlecenia i listami płac, rozliczeniami kosztów przejazdu, polisą OC oraz przelewami bankowymi. Zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie Związek prowadził wyodrębnioną ewidencję otrzymanych i wydatkowanych środków dotacji zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵ i ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶.

W sposób prawidłowy dokumentowano przekazywanie sprzętu sportowego zawodnikom oraz suplementów diety i odżywek zakupionych w ramach badanej umowy.

Obowiązek informacyjny został przez Związek zrealizowany poprzez zamieszczenie informacji graficznej z logo Ministerstwa na meczach kadry i stronie internetowej Związku oraz potwierdzony stosowną dokumentacją.

Sprawozdanie końcowe z wykonania umowy złożono do Ministerstwa w wymaganym terminie. Związek zwrócił niewykorzystaną część dotacji w kwocie 11.004,01 zł na rachunek MSiT w terminie określonym § 8 ust. 2 badanej umowy.

8. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące błędów w zakresie sposobu wprowadzania zmian do uchwały Zarządu dot. zasad prowadzenia rachunkowości oraz dokumentowania realizacji zadania nie miały wpływu na jego realizację przez Związek, a część z nich została w trakcie kontroli skorygowana. Niemniej, Związek powinien wzmocnić nadzór w tym zakresie, w szczególności nad rzetelnym przygotowywaniem dokumentów sprawozdawczych przekazywanych do Ministerstwa oraz rzetelnym opisywaniem dowodów księgowych.

USTALENIA I OCENY

Działalność statutowa

9. ZPRP jest polskim związkiem sportowym (dalej: pzs) w rozumieniu art. 7 ustawy o sporcie. Związek posiada osobowość prawną i może prowadzić działalność gospodarczą. Na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o sporcie nadzór nad ZPRP sprawuje minister właściwy ds. kultury fizycznej. Związek został zarejestrowany w KRS pod numerem 0000105351.

(Dowód: akta kontroli tom I str. 1-34)

10. Związek działa na podstawie ustawy o sporcie, ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach⁷, Statutu oraz powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

W okresie objętym kontrolą obowiązywał Statut ze zmianami uchwalonymi przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Delegatów ZPRP 24 września 2022 r., zatwierdzonymi decyzją Ministra Sportu i Turystyki Nr 32/DP/2022 z dnia 21 grudnia 2022 r.

(Dowód: akta kontroli tom I str. 35-66)

11. Celami ZPRP, określonymi w § 10 Statutu są:

- 1) organizowanie współzawodnictwa sportowego w piłce ręcznej oraz organizowanie i prowadzenie współzawodnictwa sportowego o Mistrzostwo Polski i Puchar Polski w piłce ręcznej,
- 2) powoływanie kadr narodowych w różnych kategoriach wiekowych w piłce ręcznej oraz przygotowywanie ich do udziału w imprezach rangi międzynarodowej,

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm., dalej: „ustawa o finansach publicznych”.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej: „ustawa o rachunkowości”.

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 2261.

- 3) reprezentowanie polskiej piłki ręcznej w kraju i zagranicą,
- 4) promowanie i działanie na rzecz rozwoju wszelkich form piłki ręcznej.

Jak wynika z treści z § 11 ust. 1-4 Statutu, dla realizacji powyższych celów, Związek w szczególności:

- 1) opracowuje systemy rozgrywek w piłce ręcznej,
- 2) tworzy ligi zawodowe w piłce ręcznej oraz określa zasady ich funkcjonowania,
- 3) ustala regulaminy prowadzenia rozgrywek w poszczególnych klasach rozgrywkowych i kategoriach wiekowych,
- 4) wydaje licencje w szczególności dla klubów, zawodników, trenerów i sędziów uczestniczących we współzawodnictwie sportowym oraz dla agentów zawodników,
- 5) określa zasady rejestracji zawodników oraz zmiany przez nich barw klubowych,
- 6) określa zasady wyróżniania i nagradzania za wyniki sportowe oraz karania za naruszenie reguł sportowych, za wyjątkiem karania za naruszenie reguł dyscyplinarnych dotyczących dopingu w piłce ręcznej,
- 7) prowadzi szkolenie i doskonalenie kadr dla potrzeb piłki ręcznej, zwłaszcza sędziów, trenerów i instruktorów,
- 8) organizuje i prowadzi współzawodnictwo sportowe we wszystkich kategoriach wiekowych o Mistrzostwo Polski i o Puchar Polski w piłce ręcznej, podejmuje działania zmierzające do zapewnienia za pośrednictwem mediów relacji z zawodów mistrzowskich i międzypaństwowych,
- 9) nadzoruje zgodność prowadzenia zawodów z przepisami sportowymi i powszechnie obowiązującymi,
- 10) prowadzi - we współdziałaniu z organami oświatowymi - Szkoły Mistrzostwa Sportowego i inne ośrodki szkolenia młodzieży w piłce ręcznej,
- 11) prowadzi rejestr członków Związku, wyników, odpowiednich statystyk i dokumentacji sportowej oraz ewidencję zawodników szczebla centralnego, instruktorów, trenerów, sędziów i delegatów Związku,
- 12) powołuje zawodników do składów kadr narodowych w różnych kategoriach wiekowych oraz członków ekip reprezentacyjnych,
- 13) organizuje akcje szkolenia centralnego jako przygotowania do uczestnictwa w Igrzyskach Olimpijskich, Mistrzostwach świata i Europy oraz innych imprezach międzynarodowych,
- 14) określa prawa i obowiązki członków kadr narodowych i reprezentantów Polski, zapewnia im ubezpieczenie, opiekę medyczną oraz wypłatę przyznanych stypendiów sportowych,
- 15) organizuje i prowadzi na terenie kraju zawody lub turnieje międzynarodowe z udziałem reprezentacji Polski w piłce ręcznej,
- 16) organizuje i prowadzi kontakty z organami administracji rządowej i samorządowej oraz z krajowymi organizacjami sportowymi,
- 17) organizuje i prowadzi współpracę z zagranicznymi organizacjami sportowymi, zwłaszcza z IHF i EHF,
- 18) deleguje swoich przedstawicieli do pracy w międzynarodowych organizacjach sportowych,
- 19) opracowuje kierunki, programy i strategie rozwoju piłki ręcznej w Polsce między innymi poprzez współpracę z podmiotami badawczo-naukowymi,
- 20) wydaje czasopisma, materiały szkoleniowe i inne materiały informacyjne na temat piłki ręcznej,
- 21) organizuje w sposób bezpośredni lub pośredni krajowe imprezy sportowo- rekreacyjne,
- 22) prowadzi działania marketingowe wspierające rozwój piłki ręcznej.

Nie stwierdzono, by postanowienia Statutu naruszały przepisy ustawy o sporcie.

(Dowód: akta kontroli tom I str. 1-34)

Członkowie ZPRP

12. Statut ZPRP reguluje zasady uzyskiwania członkostwa Związku. Zgodnie z § 12 Statutu, Członkowie Związku dzielą się na:

- 1) członków zwyczajnych,
- 2) członków honorowych.

Kontrolą objęto kluby sportowe przyjęte w poczet członków ZPRP w okresie od 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2024 r.

13. W myśl § 13 Statutu, członkami zwyczajnymi Związku mogą być kluby sportowe, które:

- 1) posiadają osobowość prawną,
- 2) posiadają co najmniej jedną drużynę zdolną do udziału w rozgrywkach piłki ręcznej, organizowanych przez Związek.

14. W przekazanym w toku kontroli wykazie ujawniającym stan na dzień 1 stycznia 2023 r. ujęto 379 członków zwyczajnych, a wykazie sporządzonym wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. 366 członków zwyczajnych. Stwierdzono, że członkostwa w tym okresie pozbawionych zostało 76 klubów, a w poczet członków ZPRP przyjęto 63 kluby (w tym niektóre uzyskały członkostwo ponownie).

Dane klubów członkowskich zostały opublikowane na stronie internetowej ZPRP. Kluby będące członkami ZPRP działały w formie fundacji, stowarzyszenia lub uczniowskiego klubu sportowego i zostały wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego lub do rejestru prowadzanego przez właściwego starostę, uzyskując wymaganą dla klubu sportowego osobowość prawną.

15. Szczegółowej kontroli poddano dokumentację dotyczącą uzyskania członkostwa przez dwa kluby, tj. Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach oraz klub Handball Team Fenix Bydgoszcz. Badane kluby uzyskały członkostwo w 2024 r. na podstawie uchwały Zarządu ZPRP składając uprzednio wymaganą deklarację o członkostwo wraz z dokumentacją pozwalającą na stwierdzenie spełniania przez nie wymagań określonych w przepisach ustawy oraz Statutu ZPRP.

(Dowód: akta kontroli tom I str. 341-467)

Działalność Władz ZPRP

16. Zgodnie z § 25 Statutu władzami ZPRP są:

- 1) Walne Zgromadzenie Delegatów,
- 2) Zarząd,
- 3) Prezes,
- 4) Komisja Rewizyjna.

Kadencja organów Związku wynosi nie więcej niż 4 lata i trwa od Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Sprawozdawczo-Wyborczego Delegatów do następnego Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Sprawozdawczo-Wyborczego Delegatów (§ 26 ust. 1 Statutu).

(Dowód: akta kontroli tom I str. 35-66)

Walne Zgromadzenia Delegatów

17. Walne Zgromadzenie Delegatów⁸ (§ 27 Statutu) jest najwyższym organem Związku, zwoływanym przez Zarząd Związku i dzieli się na:

- 1) Zwyczajne Walne Zgromadzenia Sprawozdawczo-Wyborcze Delegatów,
- 2) Zwyczajne Walne Zgromadzenia Sprawozdawcze Delegatów,
- 3) Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia Delegatów.

18. O terminie i miejscu Walnego Zgromadzenia Delegatów Zarząd zawiadamia członków Związku nie później niż 30 dni przed datą Zgromadzenia (§ 32 ust. 1 Statutu). Zwyczajne Walne Zgromadzenia Sprawozdawczo-Wyborcze Delegatów odbywają się w roku letnich Igrzysk Olimpijskich (§ 29 ust. 1 Statutu).

19. W § 29 ust. 2 Statutu określone zostały kompetencje Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Sprawozdawczo-Wyborczego Delegatów, do którego należy: przyjmowanie i rozpatrywanie sprawozdań z działalności ustępujących: Zarządu i Komisji Rewizyjnej; udzielanie, na wniosek Komisji Rewizyjnej, absolutorium ustępującemu Prezesowi oraz poszczególnym członkom Zarządu; wybór Prezesa, członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; uchwalanie generalnych kierunków działalności i założeń programowych Związku; zatwierdzanie regulaminu wyborów; zatwierdzanie porządku i regulaminu obrad; rozpatrywanie wniosków zgłaszanych przez uczestników Zgromadzenia; uchwalanie statutu i zmian w statucie Związku, uchwalanie regulaminu dyscyplinarnego Związku, ustanawianie w drodze uchwały pełnomocnika do zawierania umów z Prezesem Związku i pozostałymi członkami Zarządu ZPRP oraz do reprezentowania Związku w sporach z tymi osobami, nadawanie i pozbawianie godności Prezesa oraz Członka Honorowego Związku, rozpatrywanie odwołań członków Związku od uchwał Zarządu Związku, o których mowa w § 24 ust. 1, podejmowanie uchwał o rozwiązaniu Związku, rozpatrywanie innych spraw ujętych w zatwierdzonym porządku obrad.

20. Raz w roku jest zwoływane przez Zarząd Związku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Sprawozdawcze Delegatów ZPRP (§ 30 ust. 1 Statutu). Natomiast stosownie do § 30 ust. 2 Statutu, do kompetencji Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Sprawozdawczego Delegatów należy: rozpatrywanie i zatwierdzanie sporządzonego przez Zarząd sprawozdania z działalności Związku za okres poprzedzający Zgromadzenie, rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania finansowego ZPRP za rok poprzedzający, po jego uprzednim zbadaniu przez biegłego rewidenta; podejmowanie uchwał w innych sprawach, za wyjątkiem spraw wymienionych w § 29 ust. 2 pkt 1-5 Statutu.

W okresie objętym kontrolą odbyły się łącznie 3 WZD, w tym dwa zostały zwołane corocznie w trybie przewidzianym w § 27 ust. 2 statutu w formie Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Sprawozdawczego, tj. 24 czerwca 2023 r. oraz 29 czerwca 2024 r. W dniu 26 października 2024 r. odbyło się WZD w formie Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Sprawozdawczo-Wyborczego Delegatów.

21. Sprawozdawcze WZD w 2023 r.

Przedmiotem Sprawozdawczego WZD, które odbyło się 24 czerwca 2023 r. było w szczególności: zatwierdzenie sprawozdania z działalności ZPRP za 2022 r., zatwierdzenie sprawozdania finansowego wraz z opinią biegłego rewidenta za 2022 r. oraz uchwalanie zmian w Regulaminie Dyscyplinarnym. Łącznie podjęto 6 uchwał.

⁸ Dalej: „WZD”.

Komisja Mandatowo-Skrutacyjna potwierdziła obecność 60 delegatów (81,09% spośród wszystkich uprawnionych), stwierdzając prawomocność obrad. Wszystkie uchwały zapadały z uwzględnieniem warunków określonych w § 33 ust. 2-5 Statutu i w trybie oraz zakresie kompetencji wynikających z § 30 ust. 2 Statutu. Przebieg WZD był ponadto zgodny z przyjętym porządkiem obrad oraz Regulaminem obrad. WZD przyjęło sprawozdanie Zarządu z działalności za 2022 r. oraz sprawozdanie finansowe ZPRP za 2022 r., zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 9 ust. 7 ustawy o sporcie. (Dowód: akta kontroli tom I str. 127-174)

22. Sprawozdawcze WZD w 2024 r.

Przedmiotem Sprawozdawczego WZD, które odbyło się 29 czerwca 2024 r. było w szczególności: zatwierdzenie sprawozdania finansowego wraz z opinią biegłego rewidenta za 2023 r. oraz sprawozdania z działalności ZPRP za 2023 r. Łącznie podjętych zostało 7 uchwał.

Komisja Mandatowo-Skrutacyjna potwierdziła obecność 52 delegatów (66,7% spośród wszystkich uprawnionych), stwierdzając prawomocność obrad. Wszystkie uchwały zapadały z uwzględnieniem warunków określonych w § 33 ust. 2-5 Statutu i w trybie oraz zakresie kompetencji wynikających z § 30 ust. 2 Statutu. Przebieg WZD był ponadto zgodny z przyjętym porządkiem obrad oraz Regulaminem obrad. WZD przyjęło sprawozdanie Zarządu z działalności za 2023 r. oraz sprawozdanie finansowe ZPRP za 2023 r., zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 9 ust. 7 ustawy o sporcie. (Dowód: akta kontroli tom I str. 175-233)

23. Sprawozdawczo-Wyborcze WZD w 2024 r.

Przedmiotem obrad Sprawozdawczo-Wyborczego WZD, które odbyło się 26 października 2024 r. był w szczególności: wybór władz ZPRP, jak również przedstawienie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej, udzielenie absolutorium ustępującemu Prezesowi ZPRP oraz poszczególnym członkom Zarządu. Łącznie podjęto 22 uchwały. Komisja Mandatowo-Skrutacyjna potwierdziła obecność 79 delegatów (100% spośród wszystkich uprawnionych), stwierdzając prawomocność obrad. Uchwały podczas obrad WZD zapadały z uwzględnieniem warunków określonych w § 33 ust. 2-5 Statutu i w zakresie kompetencji wynikających z § 29 ust. 2 Statutu (WZD odbywające się w roku Igrzysk Olimpijskich). Przebieg WZD był zgodny z przyjętym porządkiem obrad, Regulaminem obrad oraz postanowieniami Statutu.

W drodze odrębnych uchwał WZD ustaliło liczebność Zarządu (13 członków łącznie z Prezesem ZPRP) oraz Komisji Rewizyjnej (5 członków) na kolejną kadencję rozpoczynającą się w dniu 27 października 2024 r. Zgodnie z treścią protokołu z obrad i ogłoszeniem Komisji Mandatowo-Skrutacyjnej WZD w drodze odrębnego głosowania dokonało wyboru Prezesa ZPRP (Sławomir Szmaj), a następnie pozostałych członków Zarządu (Dorota Błoniarczyk, Joanna Brehmer, Rafał Kuptel, Marek Książkiewicz, Tomasz Lewtak, Jan Orzech, Jakub Tarczykowski, Radosław Wasiak, Adam Wiśniewski, Katarzyna Zygiel, Damian Wleklak oraz Błażej Wojtyła), powołując Zarząd działający w składzie łącznie 13 osób.

WZD dokonało wyboru i powołało Komisję Rewizyjną w składzie 5 osób (Tomasz Pisarek, Artur Witkowski, Piotr Łuszcz, Konstanty Targoński, Zbigniew Tarczykowski).

(Dowód: akta kontroli tom I str. 234-340)

Zarząd

24. Zarząd Związku składa się z 9-15 członków, w tym Prezesa oraz 3-5 wiceprezesów. Liczbę członków Zarządu określa uchwałą Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze Delegatów (§ 34 ust. 2 Statutu).

25. W okresie objętym kontrolą od dnia 1 stycznia 2023 do 20 maja 2023 r., kiedy WZD dokonało wyboru władz na kolejną kadencję, Zarząd funkcjonował w składzie wyłonionym podczas obrad WZD 25 maja 2019 r., kiedy do składu powołanych zostało łącznie 15 osób: Henryk Szczepański (Prezes), Sławomir Szał, Bogdan Sojkin, Mirosław Baum, Robert Majdziński, Andrzej Mądrala, Marcin Zubek, Katarzyna Polak, Grzegorz Gutkowski, Michał Spieszny, Marcin Kobylarz, Stanisław Hojda, Dariusz Męczykowski, Przemysław Mańkowski oraz Rafał Kuptel.

Dariusz Męczykowski złożył rezygnację z funkcji w dniu 6 października 2021 r. natomiast Grzegorz Gutkowski w dniu 24 stycznia 2024 r. Zarząd do końca kadencji nie został uzupełniony pomimo prawa Zarządu do kooptacji wynikającego z § 37 ust. 1 Statutu. Nie stwierdzono, by skład Zarządu w ww. okresie był mniejszy niż minimum wymagane w § 34 ust. 2 Statutu.

26. Zgodnie z postanowieniami Statutu posiedzenia Zarządu poprzedniej kadencji odbywały się co najmniej raz na kwartał i były zwoływane przez Prezesa zgodnie z zasadami wynikającymi z § 39 ust. 1 Statutu. W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 26 października 2024 r. Zarząd odbył 16 posiedzeń w terminach: 9 marca 2023 r., 29 maja 2023 r., 23 czerwca 2023 r., 16 września 2023 r., 24 października 2023 r., 20 grudnia 2023 r., 24 stycznia 2024 r., 29 lutego 2024 r., 27 marca 2024 r., 14 czerwca 2024 r., 16 czerwca 2024 r., 28 czerwca 2024 r., 8 lipca 2024 r., 7 września 2024 r., 7 października 2024 r. oraz 25 października 2024 r.

27. Zarząd poprzedniej kadencji w badanym okresie podjął 133 uchwały. W drodze uchwał Zarządu, m.in. zmieniono: zasady rozgrywek młodzieżowych, zasady zwrotu kosztów podróży członków władz, działaczy i pracowników ZPRP oraz zawodników i osób im towarzyszących na zgrupowania i zawody sportowe oraz osób funkcyjnych w ramach OSPR, zatwierdzono Regulamin nadawania klas sportowych zawodnikom uczestniczącym w rozgrywkach organizowanych przez IHF, EHF, ZPRP i Wojewódzkie ZPR, przyjęto zasady udziału polskich klubów w rozgrywkach pucharów EHF, zatwierdzono plan finansowy ZPRP na rok 2023 oraz rok 2024, zmieniono Regulamin rozgrywek o Mistrzostwo Polski w piłce ręcznej MASTERS kobiet i mężczyzn, dokonano zmiany treści statutu Niepublicznego Liceum Ogólnokształcącego Szkoła Mistrzostwa Sportowego w Kielcach, Kwidzynie, Płocku, Kaliszu i Lublinie, przyjęto Regulaminu organizacji klubowych rozgrywek młodzieżowych w piłce ręcznej plażowej w roku 2023 oraz Regulamin rozgrywek o Mistrzostwo Polski i Puchar Polski w piłce ręcznej plażowej kobiet i mężczyzn oraz przyznawania prawa organizacji turniejów w sezonie 2023, przyjęto zmiany regulaminu Zmiany Barw Klubowych ZPRP, przyjęto kluby w poczet członków zwyczajnych ZPRP, a także dokonano wykluczenia i ustania członkostwa w ZPRP, ustalono wysokości opłat licencyjnych dla klubów w sezonie 2023/2024, dokonano nowelizacji Regulaminu Komisji Dyscyplinarnej ZPRP, zatwierdzono regulaminy rozgrywek Orlen Superligi, zmieniono Regulamin rozgrywek o ORLEN Puchar Polski kobiet w sezonie 2023/2024 i Regulamin rozgrywek o ORLEN Puchar Polski mężczyzn w sezonie 2023/2024 oraz sezonie 2024/2025, dokonano zatwierdzenia listy sędziów piłki ręcznej na sezon rozgrywkowy 2023/2024, powołano delegatów ZPRP na sezon rozgrywkowy 2023/2024 oraz 2024/2025, zatwierdzono Regulamin Organizacji Szkolenia Centralnego w Związku Piłki Ręcznej, powołano trenerów kadr narodowych, zmieniono Regulamin wydawania licencji trenerskich w ZPRP, przyjęto Regulamin powoływania zawodników do kadry narodowej w piłce ręcznej, przyjęto zmiany Regulaminu Agenta Piłki Ręcznej ZPRP.

(Dowód: akta kontroli tom II str. 586-894, 685-751)

28. Zarząd obecnej kadencji, wybrany podczas obrad WZD 26 października 2024 r., w okresie 26 października - 31 grudnia 2024 r. odbył dwa posiedzenia, tj. 5 listopada 2024 r. oraz 16 grudnia 2024 r., co także odpowiada częstotliwości posiedzeń wymaganej treścią § 39 ust. 1 Statutu. W ww. okresie, Zarząd obecnej kadencji podjął 24 uchwały. W drodze uchwał Zarządu m.in. dokonano wyboru Wiceprezesów ZPRP, powołano skład Rady Trenerów ZPRP, ustalono skład Kolegium Sędziów ZPRP, powołano Komitet Organizacyjny do spraw Mistrzostw Świata mężczyzn do lat 21 w 2025 r., wyrażono zgodę na przygotowanie aplikacji dotyczącej organizacji imprez mistrzowskich w 2026 roku i w latach następnych, dokonano powoływania składów komisji i kolegiów środowiskowych, o których mowa w § 38 ust. 4 Statutu.

29. W okresie objętym kontrolą, nie stwierdzono by uchwały podjęte zarówno przez Zarząd poprzedniej, jak i obecnej kadencji, wykraczały poza kompetencje Zarządu, określone w § 38 Statutu.

Łącznie w badanym okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r. Zarząd podjął 157 uchwał, z czego 111 zostało podjętych podczas posiedzeń Zarządu. Posiedzenia Zarządu dokumentowano w formie protokołów, podpisywanych przez protokolanta oraz przewodniczącego posiedzenia, co odpowiadało wymogom określonym § 39 ust. 3 Statutu. Pozostałe 46 uchwał w okresie objętym kontrolą zostało podjętych poza posiedzeniem, w formie obiegowej, w trybie przewidzianym w § 39 ust. 4 Statutu. Nie stwierdzono, by także zgodnie z § 39 ust. 4 Statutu, uchwały podjęte poza posiedzeniami odnosiły się do spraw osobowych lub finansowych. (Dowód: akta kontroli tom I str. 895-946, 950-1009)

30. Zgodnie z obowiązującym w ZPRP statutem Zarząd, działa na podstawie zatwierdzonego przez siebie regulaminu, kieruje pracą Związku ponosząc odpowiedzialność za całokształt jego funkcjonowania (§ 34 ust. 1 Statutu). Stwierdzono, że szczegółowe zasady działania i tryb pracy Zarządu określał w okresie objętym kontrolą Regulamin organizacji i funkcjonowania Zarządu Związku Piłki Ręcznej w Polsce oraz jego organów wykonawczych i orzekających⁹. Zastąpił on wcześniejszy Regulamin organizacji i funkcjonowania Zarządu Związku Piłki Ręcznej w Polsce oraz jego organów wykonawczych i orzekających z 2021 r.¹⁰ Postanowienia ww. Regulaminu Zarządu w zakresie odnoszącym się do funkcjonowania Zarządu, Prezydium oraz działających w jego ramach Kolegium Sędziów ZPRP oraz Rady Trenerów ZPRP są spójne z postanowieniami Statutu. Jednocześnie w toku kontroli stwierdzono, że Regulamin w tym brzmieniu w Rozdziale 8 „Organy Orzekające Zarządu” zawiera także postanowienia odnoszące się do Komisji Dyscyplinarnej ZPRP oraz Komisji Odwoławczej ZPRP, kształtując formę i skład tych organów w sposób stanowiący naruszenie zasady dwuinstancyjności postępowania wyrażonej w art. 45b ust. 2 pkt 2 ustawy o sporcie. W toku kontroli, po zapoznaniu się z ustaleniami zawartymi w projekcie wystąpienie pokontrolnego, Związek przedstawił Regulamin w nowym brzmieniu przyjęty uchwałą Zarządu nr 43/25 z dnia 01 lipca 2025 r.¹¹. Stwierdzono, że Regulamin obowiązujący w dacie sporządzenia Wystąpienia pokontrolnego zawiera regulacje zgodne z przepisami ustawy o sporcie. (Dowód: akta kontroli tom I str. 521-554, tom II str. 794-788)

⁹ Regulamin organizacji i funkcjonowania Zarządu Związku Piłki Ręcznej w Polsce oraz jego organów wykonawczych i orzekających przyjęty uchwałą nr 19/23 Zarządu z dnia 29 maja 2023 r., dalej: „Regulamin Zarządu”.

¹⁰ Przyjęty uchwałą nr 56/21 Zarządu z dnia 19 września 2021 r.

¹¹ Uchwała nr 43/25 Zarządu Związku Piłki Ręcznej w Polsce z dnia 01 lipca 2025 r. w sprawie zmiany Regulaminu organizacji i funkcjonowania Zarządu Związku Piłki Ręcznej w Polsce oraz jego organów wykonawczych i orzekających.

31. W okresie objętym kontrolą obowiązywał Regulamin Dyscyplinarny ZPRP zmieniony uchwałą WZD z dnia 24 czerwca 2023 r. Stwierdzić należy, że badany Regulamin dyscyplinarny ZPRP odpowiada zasadom dotyczącym postępowania dyscyplinarnego, określonym w ustawie o sporcie.

(Dowód: akta kontroli tom I str. 468-520)

32. W dniu 15 lutego 2024 r. weszły w życie przepisy nowelizacji ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich¹². Przepisy ww. ustawy nakładają na organizatorów (pracodawców) w zakresie działalności związanej z uprawianiem sportu obowiązek wprowadzenia Standardów ochrony małoletnich. Uchwałą Zarządu ZPRP nr 53/24 z dnia 12 sierpnia 2024 r. została przyjęta „Polityka Bezpieczeństwa Niepełnoletnich (Standardy Ochrony Niepełnoletnich)”, która zastąpiła dokument pod nazwą „Polityka Bezpieczeństwa Niepełnoletnich w kontekście przestępstw na tle seksualnym”. W ocenie kontroli dokument odpowiada wymogom wynikającym z art. 22c ust. 1 ustawy. Zgodnie z wymogiem ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, Polityka Bezpieczeństwa Niepełnoletnich została zamieszczona na stronie internetowej ZPRP wraz z danymi kontaktowymi osoby odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia.

W myśl art. 22c ust. 1 pkt 7 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, Związek był zobligowany do zamieszczenia na stronie internetowej również skróconej wersji Standardów ochrony małoletnich. ZPRP wypełnił ten obowiązek w toku kontroli.

33. W toku kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą, Związek dokonał weryfikacji członków sztabu kadry narodowej U16 zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 21 ustawy, przed dopuszczeniem ich do działalności związanej z pracą z osobami małoletnimi. ZPRP udokumentował powyższe przedstawiając stosowne wydruki i zaświadczenia potwierdzające przeprowadzoną weryfikację.

(Dowód: akta kontroli tom I str. 341-359)

34. Zgodnie z § 36 ust. 1 Statutu, członkowie Zarządu pracują społecznie, z zastrzeżeniem ust. 2. W myśl § 36 ust. 2 Statutu, w celu zapewnienia prawidłowej działalności Związek może zawierać umowy o pracę lub umowy cywilnoprawne z Prezesem Związku oraz – na jego wniosek – z innymi członkami Zarządu. Jak wynika z § 36 ust. 4 Statutu, umowy, o których mowa w ust. 2, zawiera albo pełnomocnik ustanowiony w trybie określonym w § 29 ust. 2 pkt 10, albo członek Komisji Rewizyjnej ZPRP wyznaczony w trybie określonym w § 49 Statutu.

35. W okresie objętym kontrolą spośród członków Zarządu umowy o pracę (umowy odpłatne) zawarte zostały z Prezesem Zarządu obecnej kadencji (Sławomir Szmal), jak i Prezesem Zarządu poprzedniej kadencji (Henryk Szczepański). Ze strony Związku umowy zostały zawarte przez członka Komisji Rewizyjnej, wyznaczonego zgodnie z postanowieniami Statutu.

(Dowód: akta kontroli tom I str. 360-367)

36. Osoby wybrane do składu Zarządu obecnej kadencji podczas obrad WZD w dniu 26 października 2024 r. składały do protokołu, zgodnie z jego treścią oświadczenia potwierdzające, że spełniają wymogi przewidziane w obowiązujących przepisach prawa oraz Statucie. Dodatkowo na wezwanie kontroli Związek przedstawił oświadczenia członków Zarządu w zakresie odnoszącym się do zakazów oraz ograniczeń określonych w art. 9 ust. 3 ustawy o sporcie, którzy

¹² Dz.U. z 2024 r. poz. 1802, dalej: „ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich”.

potwierdzają, że spełniają wymogi określone w tych przepisach, złożone w toku prowadzonych czynności. Nie stwierdzono, by w okresie objętym kontrolą ZPRP zawierał jakiegokolwiek umowy z podmiotami, w organach których pełnią funkcje członkowie Zarządu.

37. W oparciu o złożone oświadczenia, zakres danych ujawnionych w rejestrze KRS oraz przekazane informacje brak jest podstaw do stwierdzenia naruszenia wymogów określonych w art. 9 ust. 3 ustawy o sporcie przez któregokolwiek z członków Zarządu.

(Dowód: akta kontroli tom I str. 234-340)

Prezydium

38. Zgodnie ze Statutem w strukturze Zarządu wyodrębniono Prezydium liczące od 3 do 6 członków (§ 41 ust. 1). W skład Prezydium Zarządu wchodzi: Prezes, I Wiceprezes Zarządu oraz wiceprezesi Zarządu (§ 41 ust. 2). Przepis § 42 ust. 2 Statutu wymaga, by Posiedzenia Prezydium Zarządu odbywały się pomiędzy posiedzeniami Zarządu w miarę potrzeby, nie rzadziej niż raz na kwartał.

39. Nie stwierdzono by w badanym okresie Prezydium podjęło jakiegokolwiek uchwały lub odbyło udokumentowane posiedzenie.

Działając z upoważnienia Prezesa Zarządu, Koordynator ds. prawnych wyjaśnił¹³, że w okresie 2023-2024 bezpośrednio przed posiedzeniami Zarządu odbywały się posiedzenia Prezydium Zarządu. W związku z tym w trakcie posiedzeń prezydium nie były podejmowane wiążące decyzje posiedzenia tego organu nie były formalnie rejestrowane.

(Dowód: akta kontroli tom I str. 341, 521-554)

Komisja Rewizyjna

40. Komisja Rewizyjna jest organem kontroli wewnętrznej Związku i w składzie 3-5 członków jest wybierana w głosowaniu tajnym przez Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze Delegatów (§ 47 ust. 1 i ust. 2 statutu).

W okresie objętym kontrolą do dnia 26 października 2024 r. Komisja Rewizyjna poprzedniej kadencji funkcjonowała w przewidzianym Statutem składzie pięcioosobowym: (Zbigniew Tarczykowski, Jerzy Gackowski, Szczepan Moczygęmba, Bogusław Trojan, Dorota Błoniarczyk) wyłonionym podczas obrad WZD w dniu 26 października 2019 r.

(Dowód: akta kontroli tom I str. 86-126)

41. Za okres od 1 stycznia 2023 r. do 26 października 2024 r. Związek przedstawił protokoły z 31 posiedzeń (20-22 maja 2023 r., 4-5 czerwca 2023 r., 18-19 czerwca 2024, 24 czerwca 2023 r., 22 sierpnia 2023 r., 31 sierpnia 2023 r., 20 września 2023, 3-5 października 2023 r., 25-27 października 2023, 15-17 listopada 2023 r., 20-22 listopada 2023 r., 19-20 grudnia 2023 r., 5-7 stycznia 2024 r., 11-12 lutego 2024 r. 25-27 lutego 2024 r., 5-7 marca 2024 r., 18-19 marca 2024 r., 15-16 kwietnia 2024 r., 6-9 maja 2024 r., 22-23 maja 2024, 27-29 maja 2024, 4 czerwca 2024 r., 5 czerwca 2024 r., 16-17 czerwca 2024 r., 18 czerwca 2024 r., 29 czerwca 2024 r., 2-3 lipca 2024 r., 28-29 lipca 2024 r., 24-25 września 2024 r., 26 października 2024 r.).

42. Zgodnie ze Statutem, Komisja Rewizyjna przeprowadza co najmniej raz w roku kontrolę całokształtu działalności Związku, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki finansowej pod względem celowości, rzetelności oraz gospodarności działań (§ 48 ust. 4).

Wśród protokołów z posiedzeń Komisji Rewizyjnej sporządzonych za okres od 1 stycznia 2023 r. do 26 października 2024 r. 17 zostało oznaczonych również jako posiedzenia zespołu

¹³ Pismo z 15 listopada 2024 r.

kontrolnego. Zawierały one informację o tematyce kontroli, uwagi oraz oceny kontrolowanej działalności. W 2023 r. kontrole obejmowały m.in. działalności Komisji ds. Dzieci i Młodzieży ZPRP, wydatkowanie środków finansowych z FRKF przyznanych na 2023 rok, funkcjonowanie Ośrodków Szkolenia Piłki Ręcznej Województwa Podkarpackiego, Dolnośląskiego oraz Opolskiego. W 2024 r. kontrole obejmowały m.in. funkcjonowanie Szkoły Mistrzostwa Sportowego dla dziewcząt, funkcjonowanie Ośrodków Szkolenia Piłki Ręcznej Województwa Świętokrzyskiego, Pomorskiego, Lubuskiego, analizę przychodów i wydatków poniesionych na organizację turniejów finałowych Pucharu Polski Kobiet i Mężczyzn, analizę wykonania budżetu Związku za 2023 rok, stosowanie ustawy Prawa zamówień publicznych w Szkole Mistrzostwa Sportowego w Kwidzynie i Płocku oraz kontrolę posiedzenia Kolegium Prezesów.

43. Komisja Rewizyjna poprzedniej kadencji w objętym kontrolą okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do 26 października 2024 r. podjęła 6 uchwał. Przedmiotem uchwał Komisji Rewizyjnej było m.in. wystąpienie do WZD z wnioskiem rekomendującym zatwierdzenie sprawozdania finansowego ZPRP za 2022 rok (uchwała nr 6/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.) oraz zatwierdzenie sprawozdania finansowego ZPRP za 2023 rok (uchwała nr 9/2024 z dnia 17 czerwca 2024 r.), przyjęcie sprawozdania z działalności Komisji Rewizyjnej za okres 2021-2024 (uchwała nr 11/2024 z dnia 24 września 2024 r.), wybór biegłego rewidenta uprawnionego do wykonania badania rocznego sprawozdania finansowego Związku Piłki Ręcznej w Polsce za lata 2023 i 2024 oraz wydania opinii w tym zakresie (uchwała nr 8/2023 z dnia 16 listopada 2023 r.).

(Dowód: akta kontroli tom I str. 1038-1302)

44. Stwierdzić należy, że Komisja Rewizyjna zgodnie z kompetencją dokonała wyboru podmiotu uprawnionego do wykonania badania rocznego sprawozdania finansowego ZPRP i wydania opinii o tym dokumencie (§ 48 ust. 7a Statutu) a także przedłożyła podczas obrad WZD 26 października 2024 r. sprawozdania, o których mowa w § 29 ust. 1 pkt 1 Statutu).

Zgodnie z treścią protokołu z obrad WZD z 26 października 2024 r. Komisja Rewizyjna zrealizowała kompetencję do stawiania przed WZD wniosku w przedmiocie udzielania absolutorium ustępującemu Prezesowi, jak i poszczególnym członkom Zarządu Związku, stosownie do wymogów wynikających § 48 ust. 8 Statutu.

(Dowód: akta kontroli tom I str. 234-340)

45. Komisja Rewizyjna obecnej kadencji wybrana została podczas obrad WZD 26 października 2024 r. także w składzie pięcioosobowym (Zbigniew Tarczykowski, Piotr Łuszcz, Tomasz Pisarek, Konstanty Targoński, Artur Witkowski), co odpowiada wymogom Statutu.

Za okres od dnia 26 października – 31 grudnia 2024 r. Związek przedstawił dwie uchwały podjęte 26 października 2024 r. w sprawie ukonstytuowania Komisji Rewizyjnej oraz w sprawie wyznaczenia członka Komisji Rewizyjnej reprezentującego Związek w relacjach z członkami Zarządu Związku oraz protokół z posiedzenia Komisji Rewizyjnej z 15 listopada 2024 r.

(Dowód: akta kontroli tom I str. 234-340, 1346-1359)

46. Kompetencje i tryb pracy Komisji Rewizyjnej określone zostały w § 48 Statutu oraz uchwalonym przez nią regulaminie stosownie do § 48 ust. 1 Statutu. W okresie objętym kontrolą Regulamin Komisji Rewizyjnej ZPRP, przyjęty uchwałą Komisji Rewizyjnej z 24 września 2024 r., zastąpił wcześniejszy Regulamin Komisji Rewizyjnej przyjęty uchwałą Nr 15/2021 z 10 maja 2021 r. Nie stwierdzono by ww. regulamin działania Komisji Rewizyjnej był sprzeczny z postanowieniami Statutu oraz obowiązującego prawa.

(Dowód: akta kontroli tom I str. 1303-1318)

Przekazanie sprawozdań do publikacji

47. W myśl art. 9 ust. 7 ustawy o sporcie walne zgromadzenie członków albo delegatów polskiego związku sportowego corocznie rozpatruje i zatwierdza sporządzone przez zarząd sprawozdanie z działalności polskiego związku sportowego oraz roczne sprawozdanie finansowe, po jego zbadaniu przez biegłego rewidenta.

W okresie objętym kontrolą sprawozdania sporządzone za 2022 r. oraz 2023 r. przyjęte zostały przez WZD zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 9 ust. 7 ustawy o sporcie.

48. W dalszej kolejności, przepis art. 9 ust. 8 ustawy o sporcie wymaga, by po spełnieniu obowiązku wynikającego z art. 9 ust. 7 ustawy o sporcie, polski związek sportowy przestał zatwierdzać i zbadać przez biegłego rewidenta dokumentację sprawozdawczą, do ministra właściwego do spraw kultury fizycznej, w nieprzekraczalnym terminie 30 dni, celem publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.

49. Stwierdzono, że w obu ww. przypadkach sprawozdania ZPRP wpłynęły do Ministerstwa po upływie wymaganego terminu, tj. sprawozdania zatwierdzone podczas obrad WZD w dniu 24 czerwca 2023 r. przekazano 12 grudnia 2023 r., natomiast sprawozdania zatwierdzone podczas obrad WZD w dniu 29 czerwca 2024 r. przekazano dopiero 3 marca 2025 r.

(Dowód: akta kontroli tom I str. 341, 1360-1568)

Przynależność do międzynarodowej federacji sportowej

50. Na podstawie art. 12a ust. 1 ustawy o sporcie polski związek sportowy jest obowiązany należeć do właściwej międzynarodowej federacji sportowej w sporcie olimpijskim lub paraolimpijskim lub innej uznanej przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski albo ujętej w wykazie, o którym mowa w art. 11 ust. 2a ustawy o sporcie.

51. W toku kontroli ustalono, że ZPRP znajduje się w wykazie członków International Handball Federation (IHF) opublikowanym na stronie internetowej tej organizacji (<https://www.ihf.info/member-federations/poland/341>), która jest federacją sportową uznaną przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski. Co potwierdzono również dowodem opłaty składki członkowskiej.

(Dowód: akta kontroli tom I str. 1569-1576)

WYKONANIE UMOWY nr 2023/0066/0038/SubB/DSW z 6 kwietnia 2023 r.

52. Umowa objęta kontrolą realizowana była na podstawie programu o dofinansowanie ogłoszonego przez ministra właściwego ds. kultury fizycznej dotyczącego wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży w 2023 roku.

Celem Programu było wspieranie procesu szkolenia sportowego oraz współzawodnictwa w młodzieżowych kategoriach wiekowych, stworzenie zawodnikom możliwości kontynuowania kariery w reprezentacjach seniorskich oraz awans reprezentacji Polski w rankingach medalowych i punktacji w sportach objętych programem igrzysk olimpijskich.

Realizacja celów określonych w Programie następowała m.in. poprzez: zapewnienie zawodnikom optymalnych warunków szkolenia, możliwość podnoszenia poziomu sportowego oraz przygotowania do reprezentowania kraju we współzawodnictwie międzynarodowym, zabezpieczenie zawodników w niezbędny sprzęt sportowy lub specjalistyczny, udział członków kadry narodowej we współzawodnictwie sportowym w zawodach krajowych lub międzynarodowych, a także wspieranie organizacji wybranych zawodów sportowych.

(Dowód: akta kontroli tom II str. 18-61)

Rachunek bankowy

53. Zgodnie z postanowieniami § 3 ust. 10 umowy o dofinansowanie, przyznane przez Ministra środki finansowe z dotacji zostały przekazane w formie transz na prowadzony dla realizacji zadania publicznego rachunek bankowy. Związek był jedynym posiadaczem rachunku bankowego wskazanego w umowie i utrzymał jego prowadzenie do chwili ostatecznych rozliczeń z Ministrem.

(Dowód: akta kontroli tom II str. 480-483)

Zasady (polityka) rachunkowości

54. Związek posiadał zasady (politykę) rachunkowości oraz założowy plan kont spełniające wymogi art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości, przyjęte uchwałą Zarządu Związku¹⁴.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że *uchwała była aneksowana przez Dyrektora Biura kilkakrotnie od 2007 z dużą zmianą całej Polityki w 2016 roku, kiedy to przesłaliśmy na nasz aktualny program księgowy*

W odniesieniu do powyższego należy wskazać, że sposób wprowadzania zmian do dokumentu stanowiącego załącznik do uchwały Zarządu należy uznać za nieprawidłowy.

Obowiązek ustalenia i opracowania polityki (zasad) rachunkowości spoczywa stosownie do art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości na kierowniku jednostki. Wyłącznie kierownik jednostki w rozumieniu przepisów ustawy o rachunkowości ma kompetencje do ich zmiany. W myśl art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości, przez kierownika jednostki rozumie się członka zarządu lub innego organu zarządzającego, a jeżeli organ jest wieloosobowy - członków tego organu z wyłączeniem pełnomocników ustanowionych przez jednostkę.

W wypadku ZPRP tego rodzaju organem jest Zarząd Związku, gdyż jak wynika z § 34 ust. 1 Statutu organ ten kieruje pracą Związku ponosząc odpowiedzialność za całokształt jego funkcjonowania. Do kompetencji Zarządu należy m. in. zarządzanie majątkiem Związku (§38 pkt 7 Statutu).

Powyższe oznacza, że Zarząd Związku jest odpowiedzialny zarówno za prawidłowe ustanowienie polityki (zasad) rachunkowości, jak i jej zmianę. W ocenie kontroli, zmiany do uchwały Zarządu pozostają zastrzeżone do kompetencji Zarządu Związku i winny zostać przyjęte w formie uchwały Zarządu.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że w 2025 roku planowane jest uchwalenie nowej polityki rachunkowości wraz z regulacją dotyczącą obiegu dokumentów finansowo-księgowych i kontroli finansowej w Związku. Ponadto wskazał, że *posiadamy strukturę akceptacji, przez którą musi przejść każdy dokument księgowy w systemie Dokumenty, które jeszcze nie przechodzą przez system (kilometrówki, rachunki do umów zleceń) przechodzą identyczny proces w papierowym obiegu.*

(Dowód: akta kontroli tom II str. 420-430, 441-442)

Ewidencja księgowa

55. Związek prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków na realizację zadania zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych, zgodnie z art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

(Dowód: akta kontroli tom II str. 431-437, elektroniczny nośnik danych)

¹⁴ Uchwała nr 28/07 Zarządu Związku Piłki Ręcznej w Polsce z dnia 15.06.2007 r. w sprawie zatwierdzenia zasad prowadzenia rachunkowości w Związku Piłki Ręcznej w Polsce, ze zmianami wprowadzonymi aneksami Dyrektora Biura Związku.

Udzielanie zamówień przez ZPRP

56. Zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie Związek zobowiązany był dokonywać zakupów towarów i usług w sposób oszczędny, z zachowaniem zasad konkurencyjności. Ponadto, zgodnie z Kodeksem Dobrego Zarządzania dla Polskich Związków Sportowych z 2018 r. – wytyczne 3B5-3B7 bezwzględnie wiążące – ZPRP był zobowiązany do ustanowienia procedur zamawiania usług/towarów.

Związek wywiązał się z powyższych obowiązków.

57. Opracowana przez Związek *Procedura realizacji zakupów towarów i usług*, wprowadzona uchwałą Zarządu Związku¹⁵, regulowała proces dokonywania zakupów w ZPRP oraz tryb postępowania ofertowego, obowiązującego w ZPRP. Stosowanie *Procedury* miało na celu doprowadzenie do wyboru *najkorzystniejszej dla ZPRP oferty zakupu materiałów lub/i usług, przy spełnieniu wymogów jakościowych określonych przez zamawiającego, jak i najmniejszym ryzyku biznesowym*. *Procedura* wskazywała proces wyboru dostawcy usług/towarów jako postępowanie ofertowe oraz osobę (Dyrektora Biura), odpowiedzialną za realizację procesu zakupów i podejmującą decyzję o wydatkach. Określała również wyłączenia stosowania trybu ofertowego, m.in. w zakresie usług finansowych, prawnych, umów sponsorskich, umów z klubami sportowymi i [] sp. z o.o., związanych z działalnością Związku.

58. W toku kontroli ustalono, że Związek dokonał wyboru dostawcy sprzętu sportowego w trybie ofertowym dotyczącym wyboru partnera technicznego na dostawę odzieży sportowej, a także na podstawie analizy rynku i negocjacji cenowych ZPRP nawiązał współpracę z dostawcą piłek i kleju do gry w piłkę ręczną marki Select. Prezes Związku wyjaśnił, że [] jest to dostawca piłek i kleju Select, który zgodnie z informacją od producenta miał możliwość zaoferowania największych rabatów. Wybór marki Select jako marki piłek i kleju do gry w piłkę ręczną pokierowany jest tym, iż są to oficjalne piłki Europejskiej Federacji Piłki Ręcznej. Nasze Reprezentacje zobligowane są do gry piłkami Select w trakcie imprez sygnowanych przez EHF. Na tej podstawie oszacowane zostało roczne zapotrzebowanie na piłki i klej dla naszych wszystkich reprezentacji juniorskich i młodzieżowych. W zakresie wyboru dostawcy leków, odżywek i suplementów Prezes Związku wyjaśnił, że umowa z firmą [] zawarta została w 2022 roku. Zgodnie z procedurami ZPRP nie podlegała postępowaniu przetargowemu z uwagi na to, że ma charakter umowy barterowej. W zamian za świadczenia reklamowe oraz marketingowe firma [] zobowiązała się do zapewnienia suplementów oraz odżywek dla kadr narodowych w latach 2022-2025. (...) Po wyczerpaniu rocznego kapitału barterowego ZPRP dodatkowo może zakupić produkty z oferty firmy [] z 20-30% zniżką.

(Dowód: akta kontroli tom II str. 416-419, 441, 614-615, elektroniczny nośnik danych)

Wniosek i umowa o dofinansowanie realizacji zadania publicznego

59. Związek terminowo, tj. 14 marca 2023 r. złożył wniosek o dofinansowanie realizacji zadania publicznego. Wnioskowana kwota ze środków FRKF to 2 500 000,00 zł. Wniosek

¹⁵ Uchwała nr 17/22 Zarządu Związku Piłki Ręcznej w Polsce z dnia 19.03.2022 r. w sprawie zatwierdzenia Procedury realizacji zakupów towarów i usług w Związku Piłki Ręcznej w Polsce.

zawierał określone Programem dofinansowania informacje i załączniki¹⁶. Po dokonaniu oceny wniosku, minister właściwy ds. kultury fizycznej, 21 marca 2023 r.¹⁷ przyznał ZPRP dotację w wysokości 2 500 000,00 zł na realizację zadania publicznego z obszaru szkolenia i współzawodnictwa sportowego związanego ze szkoleniem centralnym, na podstawie umowy zawartej 6 kwietnia 2023 r. W umowie zostały określone szczegółowe warunki oraz zadania i obowiązki ZPRP. Termin realizacji zadania publicznego ustalono od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.

60. Całkowity koszt realizacji zadania publicznego w łącznej kwocie 2 635 000,00 zł stanowiła suma kwoty dofinansowania w wysokości 2 500 000,00 zł, środków finansowych własnych w wysokości 50 000,00 zł oraz środków finansowych z innych źródeł w wysokości 85 000,00 zł. Procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego miał wynosić nie więcej niż 94,88%. W ramach przyznanego dofinansowania kwotę kosztów pośrednich niezbędnych do realizacji zadania ustalono na 227 000,00 zł. Zgodnie z § 3 ust. 10 umowy przyznane przez Ministra środki finansowe z dotacji przekazano na rachunek bankowy Związku w formie transz.

61. Umowę aneksowano dwukrotnie¹⁸. W ramach aneksów dokonano aktualizacji zakresu rzeczowo-finansowego I/II półrocza. Nie uległa zmianie kwota dofinansowania oraz termin realizacji zadania. (Dowód: akta kontroli tom II str. 63-159, 216-226, 268-269, 303-304)

Sprawozdania częściowe i końcowe

62. Związek, zgodnie z § 7 ust. 1 i 2 umowy o dofinansowanie, wypełnił obowiązek sprawozdawczy w trakcie oraz po zakończeniu realizacji zadania. W ramach realizacji obowiązków sprawozdawczych Związek przedłożył sprawozdania częściowe za I i II półrocze w terminach¹⁹ określonych umową o dofinansowanie.

(Dowód: akta kontroli tom II str. 228-267, 270-302)

63. Sprawozdanie końcowe z wykonania zadania zostało przekazane do Ministerstwa terminowo, tj. 8 stycznia 2024 r. i zawierało wszystkie określone w umowie załączniki.

¹⁶ Załącznik: nr 1 – preliminarz kosztów bezpośrednich i pośrednich - zestawienie zbiorcze; nr 2 - harmonogram planowanych działań; nr 3 - preliminarz kosztów pośrednich; aktualny odpis lub wydruk komputerowy z rejestru Sądowego; statut Związku; program dotyczący planowanych zadań wraz z rocznym planem organizacji szkolenia dla poszczególnych form szkolenia; nr 7 - wykaz sprzętu sportowego i specjalistycznego itp.; nr 8 - wykaz dofinansowywanych wynagrodzeń; nr 9 - wykaz dofinansowywanych wynagrodzeń w kosztach pośrednich; nr 10 - wykaz szkolonych zawodników w Programie wraz z regulaminem powoływania zawodników do kadry narodowej; nr 11 - wykaz kadry trenerskiej i osób współpracujących; nr 12 - plan organizacji szkolenia; nr 13 - zadania wynikowe; podział środków na poszczególne zadania zatwierdzony przez organ zarządzający Zleceniobiorcy zadania publicznego; oświadczenie o posiadaniu orzeczenia lekarza sportowego o braku przeciwwskazań do szkolenia wszystkich zawodników/czek objętych dofinansowaniem w ramach Programu; oświadczenie o zweryfikowaniu przez Wnioskodawcę informacji dotyczącej niefigurowania uczestników realizowanego zadania publicznego (kadra trenerska i współpracująca oraz osoby obsługujące) w Rejestrze Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym Ministerstwa Sprawiedliwości w rozumieniu ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 152 z późn. zm.); zaświadczenie z banku o prawie do dysponowania kontem wskazanym do przekazania dotacji.

¹⁷ Lista podmiotów, których wnioski zostały zaopiniowane pozytywnie w ramach Programu dofinansowania zadań z obszaru wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży 2023 rok – szkolenie centralne.

¹⁸ Aneks nr 1 z 19 września 2023 r. i aneks nr 2 z 19 grudnia 2023 r.

¹⁹ Sprawozdanie częściowe dla I półrocza 2023 r. złożone 31 sierpnia 2023 r., sprawozdanie częściowe dla II półrocza 2023 r. złożone 29 listopada 2023 r.

W sprawozdaniu zaraportowano, że całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 2 623 995,99 zł, w tym: środki z dofinansowania 2 488 995,99 zł (94,86%), a środki własne i z innych źródeł 135 000,00 zł (5,14%). Zachowano, zgodnie z umową o dofinansowanie, procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego. Związek nie zachował, określonego umową o dofinansowanie, procentowego udziału kosztów pośrednich, który wyniósł 10,04%²⁰ sumy kosztów bezpośrednich, związanych z realizacją zadania dofinansowywanych ze środków FRKF.

64. Na podstawie art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych Dyrektor DSW, z upoważnienia ministra właściwego ds. kultury fizycznej 15 stycznia 2024 r. przyjął rozliczenie dotacji w zakresie rzeczowym oraz finansowym na kwotę 2 487 969,39 zł (99,52% kwoty udzielonego dofinansowania). Do zwrotu przypisano łączną kwotę 12 030,61 zł, w tym z tytułu niewykorzystania dotacji w kwocie 11 004,01 zł oraz pobrania dotacji w nadmiernej wysokości w kwocie 1 026,60 zł. Wskazane kwoty wraz z odsetkami od dotacji pobranej w nadmiernej wysokości, zostały zwrócone na rachunek Ministerstwa w dniach 12 i 22 stycznia 2024 r.²¹

65. Kontrola w ramach analizy złożonego sprawozdania końcowego stwierdziła pojedyncze przypadki rozbieżności pomiędzy danymi wykazanymi w rozliczeniu, a źródłową dokumentacją księgową²², tj. w zakresie dat wystawienia dokumentu i/lub zapłaty.

Powyższe uchybienia wskazują na konieczność wzmocnienia nadzoru ZPRP nad przygotowywaniem dokumentów sprawozdawczych przekazywanych do Ministerstwa.

(Dowód: akta kontroli tom II str. 306-402, 463-476)

Prawidłowość dokonywania wydatków ze środków z dotacji

66. Kontrolą objęto wydatki sfinansowane ze środków z dotacji na łączną kwotę 1 080 005,58 zł, stanowiącą 43,39% kwoty wykorzystanego dofinansowania ze środków FRKF, w tym:

- koszty szkoleniowe (zgrupowania/konsultacje krajowe, zawody krajowe, zagraniczne i mistrzowskie) na kwotę 880 532,89 zł, tj. 42,28% dofinansowania w tej grupie kosztów;
- koszty wspomagania szkolenia na kwotę 179 169,35 zł, tj. 100% dofinansowania w tej grupie kosztów;
- koszty pośrednie na kwotę 20 303,34 zł, tj. 8,94% dofinansowania w tej grupie kosztów.

67. Wydatki poniesione w ramach dotacji zostały udokumentowane fakturami, rachunkami do umów zlecenia i listami płac, rozliczeniami kosztów przejazdu, polisą OC oraz potwierdzeniami przelewów bankowych.

68. ZPRP korzystał z elektronicznego systemu [] w którym określono strukturę akceptacji, jaką przechodził wprowadzony do systemu dokument księgowy. Historia akceptacji wraz z datą, stanowiskiem i imieniem i nazwiskiem osoby odpowiedzialnej była dołączana do dokumentu.

69. Kontrola przeprowadzona na ww. próbie dowodów księgowych sfinansowanych z dotacji wykazała, że wszystkie zbadane dokumenty, które Związek wprowadził do systemu [], zawierały historię akceptacji, a także ujęto na nich informację o dofinansowaniu ze środków FRKF wymaganą § 4 pkt 3 umowy o dofinansowanie. W przypadku pozostałych dokumentów, procedowanych w formie papierowej, dotyczących rozliczenia kosztów przejazdu

²⁰ Zgodnie z umową o dofinansowanie udział nie powinien przekraczać 9,99%.

²¹ Potwierdzenie dokonania przelewu z 12 i 22 stycznia 2024 r.

²² Na podstawie badanej próby.

oraz rachunków do umów zlecenia, zawierały one adnotację o sprawdzeniu pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym oraz zatwierdzeniu do zapłaty, a także ujęto na nich informację o dofinansowaniu. Jednakże nie wszystkie sprawdzenia zostały opatrzone datą ich dokonania, w kilku przypadkach brakowało podpisu przy sprawdzeniu merytorycznym.

Dyrektor Finansowy Związku wyjaśniła, że wszystkie braki zostały uzupełnione w trakcie kontroli.

Powyższe uchybienia nie miały wpływu na prawidłowość wydatkowania środków z dotacji, jednakże wskazują na konieczność wzmocnienia przez ZPRP nadzoru w tym zakresie.

(Dowód: akta kontroli tom II str. 463-476, elektroniczny nośnik danych)

Koszty szkoleniowe

70. Na koszty szkoleniowe poniesiono wydatki w łącznej kwocie 2 123 203,52 zł (80,91% całkowitego kosztu zadania), w tym 2 082 826,64 zł ze środków dotacji, co stanowiło 83,68% kwoty wykorzystanego dofinansowania.

Badaniem objęto wydatki w kwocie 880 532,89 zł, stanowiące 42,28% wykorzystanego dofinansowania w tej kategorii kosztów.

71. Akcje szkoleniowe odbyły się w podziale na kategorie wiekowe zawodników kadry narodowej z podziałem na kobiety i mężczyzn. Uczestnicy akcji szkoleniowych wskazywani byli na podstawie powołań ZPRP, zamieszczanego na stronie internetowej Związku.

W ramach zbadanych wydatków dofinansowaniem ze środków dotacji objęte zostały m.in. koszty dotyczące zakwaterowania i wyżywienia, przejazdów/ przelotów zawodników i osób współpracujących, wynajmu obiektów sportowych, wynagrodzenia osób współpracujących (trenerów, fizjoterapeutów). Zbadane wydatki udokumentowane były fakturami, rozliczeniami kosztów przejazdu, listami płac, rachunkami do umów zlecenia.

Do dowodów księgowych załączono rachunki do umów zlecenia, wykazy uczestników (powołania i listy meldunkowe), bilety oraz potwierdzenia dokonanych płatności. W przypadku poddanych badaniu wynagrodzeń kadry trenerskiej i osób współpracujących wypłaconych w ramach poszczególnych zgrupowań i konsultacji nie stwierdzono przekroczenia maksymalnych stawek dofinansowania wynagrodzeń dla tych osób ustalonych w Programie dofinansowania.

72. Na podstawie zbadanych wydatków stwierdzono pobranie dotacji w nadmiernej wysokości w kwocie 51 874,95 zł²³ z tytułu zawyżenia kosztów zakwaterowania i wyżywienia w ramach zawodów mistrzowskich w Niemczech, zaplanowanych w terminie 19 czerwca do 3 lipca 2023 r.²⁴ wykazanych w załączniku nr 28 zestawienie faktur (rachunków) do zrealizowanego zadania, podając kwotę 242 083,13 zł, podczas gdy faktycznie poniesiony wydatek wyniósł 190 208,18 zł. Powyższe było wynikiem rozliczenia planowanych kosztów zakwaterowania i wyżywienia kadry przez 14 dni mistrzostw, podczas gdy faktyczny pobyt został skrócony o trzy dni.

Dyrektor Finansowy Związku wyjaśniła, że jest to faktura za Mistrzostwa, które były w terminie 19.06-03.07.2023, zgodnie z opisem na fakturze, nasi kadrowicze nie doszli do rundy finałowej i wrócili 30.06.

²³ Kwota zwrotu wyliczona proporcjonalnie do faktycznego pobytu kadry podczas zawodów mistrzowskich jako: 242 083,13 zł / 14 dni = 17 291,65 zł (koszt pobytu za 1 dzień) * 3 dni = 51 874,95 zł.

²⁴ Faktura nr 109'214 z 18 kwietnia 2023 r.

Wobec powyższego kwota **51 874,95 zł** stanowi dotację pobraną w nadmiernej wysokości i podlega zwrotowi do Ministerstwa na konto wskazane w umowie o dofinansowanie realizacji zadania publicznego. (Dowód: akta kontroli tom II str. 471, 530-558, elektroniczny nośnik danych)

73. W toku kontroli stwierdzono, że w załączniku nr 28 do sprawozdania końcowego (Zestawienie faktur/rachunków do zrealizowanego zadania) dotyczącego udziału kadry mężczyzn M-2002 w zawodach zagranicznych w Chieti we Włoszech (05-09.01.2023 r.) w ramach kosztów delegacji wykazany został dokument²⁵ dotyczący kosztów podróży – opłaty za nadbagaż, który w pełnej kwocie, tj. **1 141,50 zł**, został sfinansowany ze środków dotacji. Jako potwierdzenie wydatku Związek przedstawił 3 karty pokładowe wystawione na dane pasażerów (trenerów kadry), każda na kwotę 80 euro.

Dyrektor Finansowy Związku, wyjaśniła, że *nie można było uzyskać dokumentu pod kartę pokładową, rozliczono z zaliczki na podstawie przesłanego wyciągu bankowego oraz fv.*

Zgodnie z Katalogiem kosztów stanowiącym załącznik do Programu dofinansowania wydatki powinny być udokumentowane fakturami lub rachunkami. Dokument w postaci imiennej karty pokładowej nie stanowi dowodu księgowego, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Związek nie przedstawił dokumentu źródłowego potwierdzającego wydatek, wystawionego na ZPRP, wobec powyższego środki publiczne przeznaczone na jego sfinansowanie stanowią dotację pobraną w nadmiernej wysokości i podlegają zwrotowi.

(Dowód: akta kontroli tom II str. 469, 501-529, elektroniczny nośnik danych)

74. W toku kontroli ustalono, że w ramach zgrupowania krajowego kadry kobiet K-2004 w Centralnym Ośrodku Sportu – Ośrodku Przygotowań Olimpijskich w Zakopanem w terminie 22-27 maja 2023 r. ze środków dotacji zostały rozliczone wydatki dotyczące zakwaterowania i wyżywienia związane z uczestnictwem w zgrupowaniu zawodniczki, która nie została wykazana w załączniku nr 10 złożonym do planu po zmianach (29.11.2023 r.) do umowy o dofinansowanie Wykaz szkolonych zawodników.

Wydatki związane z uczestnictwem zawodniczki w zgrupowaniu/ konsultacji kadry narodowej, które zostały sfinansowane ze środków dotacji, były zgodne z katalogiem kosztów stanowiącym załącznik do Programu dofinansowania, tj. mieściły się w zakresie przeznaczenia dofinansowania. Brak wskazania zawodnika w Wykazie szkolonych zawodników (załącznik nr 10 do umowy o dofinansowanie) świadczy o nierzetelnej realizacji przez Związek określonego w dziale VIII pkt 2 lit. a Programu dofinansowania obowiązku aktualizacji tego wykazu.

Dyrektor Finansowy Związku, wyjaśniła, że zawodniczka została zgłoszona do MSiT 23.04.2023 r. Niestety w związku z błędem ludzkim przez przypadek została pominięta w ostatnim wysłanym załączniku.

Ponieważ Związek udokumentował zgłoszenie do MSiT informacji o uzupełnieniu składu kadry młodzieżowej kobiet K2004 o wskazaną zawodniczkę, przedkładając korespondencję mailową²⁶, tym samym potwierdził zgłoszenie wskazanego zawodnika w ramach umowy o dofinansowanie.

W związku z powyższym należy uznać, że wydatek związany z procesem szkolenia zawodnika został poniesiony celowo i nie skutkuje zwrotem środków dofinansowania.

(Dowód: akta kontroli tom II str. 465, 494-498, elektroniczny nośnik danych)

²⁵ Dokument nr RZJ/001/01/2023 (rozliczenie delegacji) z 10.01.2023 r.

²⁶ Korespondencja mailowa z 23.04.2023 r. Doradcy ds. Szkolenia ZPRP.

75. W wyniku analizy danych zawartych w dokumentach źródłowych (m.in. powołania kadry, listy meldunkowe, listy płac i rozliczenie kosztów zadania zleconego) stwierdzono, że w jednej spośród 15 zbadanych akcji szkoleniowych wyszczególnionych w załączniku nr 22 (wykonanie harmonogramu planowanych działań) stwierdzono różnice między liczbą zawodników i osób towarzyszących wskazaną w harmonogramie, a faktyczną liczbą uczestników, którzy wzięli udział w tej akcji.

Powyższe dotyczy zgrupowania/ konsultacji w Pruszkowie w terminie 03-04 stycznia 2023 r., gdzie w rozliczeniu końcowym dotyczącym wykonania harmonogramu planowanych działań wskazano odpowiednio 16 zawodników i 5 osób towarzyszących. Natomiast przedstawiona dokumentacja źródłowa potwierdza, że w zgrupowaniu brało udział 18 zawodników oraz 3 osoby towarzyszące.

Dyrektor Finansowy Związku, wyjaśniła, że z dokumentacji *wygląda to na błąd ludzki przy zgłaszaniu tej akcji do Ministerstwa, suma osób uczestniczących się zgadza, 18+3 a nie jak we wniosku 16+5.*

Z uwagi, że poniesione wydatki dotyczyły kosztów zakwaterowania i wyżywienia faktycznej liczby uprawnionych uczestników akcji, dlatego też opisane wyżej rozbieżności nie skutkują zwrotem środków z dotacji.

Jednakże, powyższe działanie dowodzi nierzetelnego sporządzenia dokumentacji sprawozdawczej z realizacji zadania i wskazuje na konieczność wzmocnienia przez ZPRP nadzoru w tym zakresie. (Dowód: akta kontroli tom II str. 310-312, 499, elektroniczny nośnik danych)

Doszkalanie trenerów

76. Na koszty doszkalania trenerów poniesiono wydatki w łącznej kwocie 25.675,15zł, co stanowiło 0,98% całkowitego kosztu zadania oraz 1,03% kwoty dotacji. Wydatki zostały w całości sfinansowane ze środków dotacji.

77. Kontrolą objęto wszystkie (15) wydatki w tej kategorii kosztów, które dotyczyły kosztów podróży, zakwaterowania i wyżywienia, opłaty za udział w szkoleniu oraz materiałów szkoleniowych.

78. W toku kontroli ustalono, że w ramach doszkalania trenerów sfinansowano ze środków dotacji, m.in. zakwaterowanie, wyżywienie i koszty podróży krajowej²⁷ trenerów kadry dotyczące wyjazdów w celu: „obserwacji zawodów”, „wizytacji zawodniczek w SMSach”, „obserwacji zawodniczek” czy „obserwacji postępu pracy treningowej zawodniczek”.

Dyrektor Finansowy Związku, wyjaśniła, że obserwacja zawodów i obserwacja innych treningów kadrowiczek *stanowi integralną część przygotowywania się trenerów do prowadzenia szkolenia, dzięki temu poszerzają swoją wiedzę dotyczącą aktualnych potrzeb dzieciaków, zdobywają wiedzę na temat ich gry w innym środowisku.* Dodatkowo przedstawiła dokumentację w postaci Raportów trenerów.

Ponadto w ramach wskazanej kategorii kosztów, jako materiały szkoleniowe²⁸, sfinansowano ze środków dotacji druk notatników treningowych dla zawodniczek i zawodników wyjaśniając, że

²⁷ Faktura nr 459/2023 z 17.05.2023 r. na kwotę dofinansowania 190,00 zł; faktura 0414/H/23 z 29.05.2023 r. (kwota dofinansowania w ramach doszkalania 177,00 zł); faktura 1133/HOT/2023 z 31.05.2023 r. na kwotę dofinansowania 160,00 zł; zestawienie kosztów podróży PKJ/015/05/2023 z 31.05.2023 r. na kwotę dofinansowania 1 982,00 zł i PKJ/015/06/2023 z 23.06.2023 r. na kwotę dofinansowania 648,00 zł.

²⁸ Faktura nr 0015/08/2023 z 24.08.2023 r. na kwotę dofinansowania 5 082,00 zł.

są to dzienniczki, które wypełniają kadrowicze i na podstawie których trenerzy analizują ich postępy, przygotowują kolejne treningi i czerpią wiedzę na temat efektywności swoich planów szkoleniowych.

W odniesieniu do przedstawionych wyjaśnień należy zauważyć, że wskazane czynności, tj. obserwacja zawodów, zawodniczek; wizytacje w SMSach; czy analizy zapisów dzienniczek zawodników, nie mogą być uznane za doszkalanie trenerów w rozumieniu wskazanej kategorii kosztów. Tego rodzaju czynności, mimo że mogą pośrednio wpływać na rozwój zawodowy trenerów, stanowią standardowy element ich codziennej pracy szkoleniowej oraz realizacji procesu treningowego i monitorowania zawodników. Dzienniczki stanowią narzędzie pracy trenerskiej, służące bieżącej analizie procesu treningowego zawodników, a nie materiał dydaktyczny wykorzystywany podczas szkoleń, konferencji czy warsztatów przeznaczonych dla kadry trenerskiej. Dlatego też, zarówno czynności związane z obserwacją zawodników i ich postępów, jak i zakup dzienniczek treningowych, nie powinny być rozliczane w ramach kategorii doszkalanie trenerów, instruktorów i sędziów. Są to działania istotne i wartościowe z punktu widzenia pracy szkoleniowej, jednak nie spełniają kryteriów uznania ich za formy doskonalenia zawodowego objęte Programem dofinansowania²⁹.

W związku z powyższym należy uznać, że środki dotacji wydatkowane na obserwację zawodów, „wizytację zawodniczek w SMSach”, obserwacji zawodniczek czy „obserwacji postępu pracy treningowej zawodniczek” i druk notatników treningowych, w łącznej wysokości 8 239,00 zł, zostały wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem i podlegają zwrotowi do Ministerstwa na konto wskazane w umowie o dofinansowanie realizacji zadania publicznego.

Pozostałe wydatki zostały poniesione celowo, zgodnie z katalogiem kosztów objętych dofinansowaniem. (Dowód: akta kontroli tom II str. 472, 563-602, elektroniczny nośnik danych)

Suplementy diety, odżywki, itp.

79. Na zakup leków, odżywek i suplementów diety poniesiono wydatki w łącznej kwocie 63 601,42 zł, co stanowiło 2,42% całkowitego kosztu zadania oraz 2,56% kwoty dotacji. Wydatki zostały w całości sfinansowane ze środków dotacji.

80. Kontrolą objęto wszystkie wydatki w tej kategorii kosztów. Nie stwierdzono wydatków niecelowych. Zakupy suplementów diety i odżywek udokumentowano fakturami. Zgodnie z opisem merytorycznym dokumentów źródłowych, zakupy dokonywane były na potrzeby zgrupowań kadry w ramach bieżącego zapotrzebowania.

Zgodnie z przedstawioną dokumentacją ponad 99% zakupów w tej kategorii kosztów została dokonana w firmie [] z którą ZPRP w 2022 r. zawarł umowę. Prezes Związku wyjaśnił: *W zamian za świadczenia reklamowe oraz marketingowe firma [] zobowiązała się do zapewnienia suplementów oraz odżywek dla kadr narodowych w latach 2022-2025. (...) Po wyczerpaniu rocznego kapitału barterowego ZPRP dodatkowo może zakupić produkty z oferty firmy [] z 20-30% zniżką.*

Ponadto, w przypadku zakupu leków na receptę³⁰ Prezes Związku wyjaśnił, że w każdym przypadku fizjoterapeuta kadry zobowiązany jest skonsultować podanie leku z lekarzem kadry (...) *Należy zaznaczyć, iż recepty te obejmować mogą podanie leku kadrze szkoleniowej (...), a nie zawodnikom, niemniej były one także konsultowane.* Prezes Związku zaznaczył także, że obecnie

²⁹ Pismo DSW z 25.04.2025 r.

³⁰ Faktura nr F/1279/23 z 30.03.2023 r., poz. 9 – ketonal forte 100 mg 30 tabl.; faktura nr F/2790/23 z 11.07.2023 r. poz. 20 – mydocalm forte 150 mg 30 tabl.; faktura nr F/4318/23 z 06.10.2023 r. poz. 5 – zyrtec 10 mg 30 tabl.

jesteśmy w trakcie tworzenia pełnej procedury obejmującej leczenie zawodników kadr narodowych w przypadku schorzeń nie będących przypadkami ortopedycznymi lub innymi w wyniku kontuzji.

81. W przypadku dwóch poddanych badaniu dowodów źródłowych³¹ płatności zostały dokonane po terminie wskazanym na tych dokumentach. Dyrektor Finansowy Związku wyjaśniła: Firma [] nie wystawiała nam not odsetkowych w związku z tym nie było dodatkowych kosztów związanych z opóźnieniami w płatnościach.

82. W zakresie realizacji obowiązku określonego w dziale VIII pkt 6 ppkt 6 lit. a Programu dofinansowania, dotyczącego prowadzenia ewidencji dystrybucji suplementów diety i odżywek zawierającej m.in. wykaz i listę zawodników potwierdzających odbiór, Dyrektor Finansowy wyjaśniła, że suplementy diety i odżywki zgodnie z przedstawioną dokumentacją są przekazywane na konkretnego fizjoterapeutę, na konkretną akcję, zasilają one jego apteczkę i są zamawiane zgodnie z aktualnym zapotrzebowaniem dotyczącym danej akcji.

(Dowód: akta kontroli tom II str. 473, 606-629 , elektroniczny nośnik danych)

Zakup sprzętu sportowego i jego dystrybucja

83. Na zakup sprzętu sportowego i specjalistycznego poniesiono wydatki w łącznej kwocie 134 433,89 zł, z dofinansowania pokryto kwotę 69 810,77 zł, stanowiąca 2,66% całkowitego kosztu zadania oraz 2,80% kwoty wykorzystanego dofinansowania. Różnica w wysokości 64 623,12 zł stanowiła wkład własny Związku.

84. Środki dofinansowania zostały przeznaczone na zakup strojów sportowych, piątek, kleju oraz pięciu kamer cyfrowych wraz z osprzętem. Zakup sprzętu sfinansowany ze środków udzielonego dofinansowania został udokumentowany ośmioma fakturami.

85. ZPRP prowadził rzetelną ewidencję sprzętu sportowego zakupionego w ramach umowy o dofinansowanie. Zakupiony w 2023 r. sprzęt sportowy został przekazany uprawnionym osobom na podstawie protokołów przekazania sprzętu.

(Dowód: akta kontroli tom II str. 475, 635-645 , elektroniczny nośnik danych)

Badania diagnostyczne

86. Koszty wykazane w kategorii dotyczącej badań diagnostycznych wyniosły 2 182,01 zł, co stanowiło 0,83% całkowitego kosztu zadania oraz 0,87% kwoty wykorzystanej dotacji. Wydatki zostały w całości sfinansowane ze środków dotacji. Kontrolą objęto 100 % wydatków w tej kategorii kosztów.

87. Środki dofinansowania zostały przeznaczone na koszty podróży i wyżywienie zawodników podczas badań lekarskich. Wydatki związane z udziałem kadry narodowej w badaniach diagnostycznych, które zostały sfinansowane ze środków dotacji, były zgodne z katalogiem kosztów stanowiącym załącznik do Programu dofinansowania.

88. W toku kontroli ustalono, że ze środków dotacji sfinansowano koszty podróży krajowej dwóch osób rozliczone na podstawie biletu PKP (normalny i ulgowy) w łącznej kwocie 40,34 zł. Przy czym jako kwalifikowalny należy uznać wydatek dotyczący kosztów przejazdu zawodniczki kadry narodowej juniorów.

Dyrektor Finansowy Związku, wyjaśniła, że bilet ulgowy kosztował 14 zł dla zawodniczki, normalny 26,34 dla rodzica.

³¹ F/2132/23 z 25.05.2023 r., F/4502/23 z 16.10.2023 r.

W związku z powyższym kwota **26,34 zł**, dotycząca kosztu przejazdu rodzica/opiekuna niepełnoletniej zawodniczki, podlega zwrotowi jako dotacja wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem.

(Dowód: akta kontroli tom II str. 476, 646-648 , elektroniczny nośnik danych)

Ubezpieczenie zawodników i trenerów

89. Na ubezpieczenia zawodników i trenerów Związek poniósł wydatki w łącznej kwocie 47.900,00 zł (1,83% całkowitego kosztu zadania oraz 0,72% kwoty wykorzystanego dofinansowania), z czego ze środków dotacji sfinansowane zostały wydatki w kwocie 17.900,00 zł, zaś ze środków własnych i z innych źródeł w kwocie 30.000,00 zł.

90. Kontrolą objęto jeden wydatek udokumentowany polisą ubezpieczeniową NNW, obejmującą ubezpieczenie grupowe zawodników kadry w okresie trwania umowy. Płatność była dokonana przelewem bankowym, w kwocie zgodnej z dokumentem stanowiącym podstawę wypłaty.

(Dowód: akta kontroli tom II str. 649-656 , elektroniczny nośnik danych)

Koszty pośrednie

91. Na koszty pośrednie poniesiono wydatki w łącznej kwocie 227 000,00 zł (8,65% całkowitego kosztu zadania), w całości sfinansowane ze środków udzielonego dofinansowania. Wydatki zostały przeznaczone na sfinansowanie zakupu niezbędnego sprzętu, materiałów i urządzeń biurowych (2 170,04 zł) oraz wynagrodzenia osobowe za obsługę zadania wraz z pochodnymi (224 829,96 zł) i udokumentowane fakturą zakupu oraz listami płac.

92. Osoby, których wynagrodzenie z tytułu obsługi zadania zostało sfinansowane ze środków udzielonego dofinansowania, posiadały umowy zawarte ze ZPRP, a ich zakres obowiązków obejmował zadania przypisane w ramach umowy o dofinansowanie.

93. Badaniu poddano dokument zakupu niezbędnego sprzętu w postaci laptopa oraz wynagrodzenia osobowe za miesiąc wrzesień 2023 r. Zbadane wydatki zostały poniesione w ramach wskazanej kategorii kosztów zgodnie z przeznaczeniem wynikającym z zawartej umowy dotacji i w terminie w niej określonym.

(Dowód: akta kontroli tom II str. 76, 372-376, 657-663, elektroniczny nośnik danych)

Prawidłowość dokonywania przez ZPRP wydatków ze środków własnych i z innych źródeł

94. Kontrolą objęto wydatki na łączną kwotę 135 000,00 zł, stanowiącą 100% całkowitej kwoty środków własnych i z innych źródeł. Środki własne przeznaczono na współfinansowanie kosztów bezpośrednich pokrywanych ze środków z dotacji obejmujących: zgrupowania i konsultacje krajowe, zawody krajowe, zawody mistrzowskie, zakup i obsługę sprzętu sportowego i specjalistycznego oraz ubezpieczenie zawodników i trenerów.

95. W toku kontroli nie stwierdzono wydatków niezwiązanych z realizacją zadania publicznego. Do dowodów księgowych załączone zostały potwierdzenia dokonania płatności.

96. W przypadku jednego dokumentu³² płatność za fakturę została uregulowana na zasadzie tzw. wymiany barterowej. Związek jako nabywca usługi nie dokonywał na rzecz sprzedawcy przelewu środków tytułem zapłaty za wystawioną przez niego fakturę, lecz wystawił równoważną finansowo fakturę sprzedaży z tytułu świadczenia usług marketingowych.

Dyrektor Finansowy Związku, wyjaśniła, że jest to *faktura barterowa*.

³² Faktura 11.2959145 z 03.08.2023 r. wkład własny w wysokości 59 590,12 zł.

Należy zaznaczyć, że barter jako bezgotówkowa wymiana towarów lub usług jest dopuszczalną formą współpracy. Obie strony wystawiły faktury sprzedażowe i Związek odnotował powyższą transakcję w ewidencji księgowej.

(Dowód: akta kontroli tom II str. 649-656, 664-735, elektroniczny nośnik danych)

Obowiązek informacyjny

97. Zgodnie z § 5 umowy o dofinansowanie Związek zobowiązany został do umieszczania w materiałach promocyjnych i informacyjnych dotyczących realizacji zadania oraz na swojej stronie internetowej informacji o dofinansowaniu wraz z logotypem Ministerstwa.

Obowiązek informacyjny został przez Związek zrealizowany poprzez zamieszczenie informacji graficznej z logo Ministerstwa na meczach kadry i stronie internetowej Związku oraz został potwierdzony stosowną dokumentacją.

ZALECENIA POKONTROLNE

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia i oceny, w trybie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli, wnoszę o zwrot poniżej wskazanych kwot środków publicznych oraz podjęcie przez Związek działań mających na celu zapewnienie prawidłowej realizacji zadań ustawowych i statutowych przez jego organy.

W szczególności wnoszę o:

1. Zwrot, na podstawie art. 169 ust. 1 pkt 1 i ust. 5 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, kwoty **8 265,34 zł**, jako dotacji wydatkowanej niezgodnie z przeznaczeniem, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania ostatniej transzy dotacji do dnia dokonania zwrotu, w ramach umowy nr 2023/0066/0038/SubB/DSW z 6 kwietnia 2023 r.;
2. Zwrot, na podstawie art. 169 ust. 1 pkt 2 i ust. 5 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, kwoty **53 016,45 zł**, jako dotacji pobranej w nadmiernej wysokości, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia podpisania niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego*, w ramach umowy nr 2023/0066/0038/SubB/DSW z 6 kwietnia 2023 r.

Zwrotu powyższych kwot, wskazanych w ww. pkt 1 i 2 Zaleceń, należy dokonać w terminie 15 dni od dnia doręczenia niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego*, na rachunek bankowy MSiT nr 69 1130 1062 8000 0000 0002 7549 (środki z FRKF).

3. W celu zachowania terminów ustawowych wnoszę o zapewnienie i wzmocnienie nadzoru nad terminowym, zgodnym z art. 9 ust. 8 ustawy o sporcie, corocznym przekazywaniem Ministrowi Sportu i Turystyki sprawozdań finansowych oraz sprawozdań z działalności Związku, przyjętych przez Walne Zgromadzenie Delegatów.

W związku z pismem z dnia 1 lipca 2025 r. przekazującym kopię Uchwały nr 43/25 Zarządu Związku Piłki Ręcznej w Polsce z dnia 01 lipca 2025 r. w sprawie zmiany Regulaminu organizacji i funkcjonowania Zarządu Związku Piłki Ręcznej w Polsce oraz jego organów wykonawczych i orzekających, odstąpiono od formułowania zaleceń w tym zakresie.

Jednocześnie, uwzględniając, że realizacja kontrolowanej umowy o dofinansowanie została zakończona, w celu zapewnienia w przyszłości prawidłowej realizacji zadań dofinansowanych ze środków publicznych zalecam:

4. Wdrożenie mechanizmów kontrolno-nadzorczych zapewniających wydatkowanie środków dotacji zgodnie z przeznaczeniem, tj. dofinansowania ze środków dotacji wydatków kwalifikowanych zgodnych z katalogiem kosztów, dotyczących realizacji zadań objętych daną umową o dofinansowanie.
5. Dokonywanie zmian wewnętrznych procedur regulujących zasady (politykę) rachunkowości w przewidziane przepisami formie, tj. uchwałą Zarządu
6. Rozliczenie ze środków dotacji wydatków udokumentowanych dowodami źródłowymi wystawionymi na dane Związku oraz w wysokości faktycznie poniesionych wydatków.
7. Zapewnienie rzetelności i spójności danych prezentowanych w załącznikach do sprawozdania końcowego w zakresie danych dotyczących liczby uczestników akcji zawartych w harmonogramie wykonanych działań oraz danych (dat wystawienia i/lub zapłaty) dotyczących dokumentów źródłowych.
8. Zapewnienie właściwej kontroli dowodów księgowych, procedowanych w formie papierowej, będących podstawą wydatków ze środków dotacji, w szczególności w zakresie wskazania daty i/lub podpisu osoby odpowiedzialnej przy sprawdzeniu merytorycznym i formalno-rachunkowym.
9. Zapewnienie rzetelnego dokumentowania przebiegu i realizacji zadania objętego umową o dofinansowanie, spełniającego wymogi Programu, w sposób umożliwiający jednoznaczne potwierdzenie zakresu i poziomu realizacji zadania.

POUCZENIE

W trybie art. 49, w związku z art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli, proszę Pana Prezesa o przedstawienie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego* informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w wersji elektronicznej.

Z upoważnienia
Ministra Sportu i Turystyki

Adam Wojtaś
Dyrektor Generalny
Ministerstwa Sportu i Turystyki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

